

Svensk studie viser at vaksiner beskytter mot long covid

Foto: iStock.com

I fjor meldte NTB at vaksine ikke stopper senvirkninger etter covid-19, såkalt long covid. Nå viser en ny studie fra Gøteborgs universitet det motsatte: Personer som er vaksinerte har betydelig lavere risiko for å bli rammet av long covid etter en covid-infeksjon. Resultatene viser også at effekten øker med antall vaksinedoser.

– Dette gir økt tillit til at det er en sikker effekt av vaksinasjon på risikoen for å få senfølger, sier FHI-forskningsjef Signe Flottorp til Dagens medisin. Studien ble nylig publisert i det vitenskapelige tidsskriftet BMJ.

Allerede i oktober meldte NRK at norske forskere trodde vaksinen har effekt på long covid.

– Ifølge vår forskning gir den noe beskyttelse. Vi hadde selvsagt håpet at den hadde virket enda bedre. Jeg tror likevel omfanget av long covid ville blitt redusert hvis flere tok vaksinen i høst, sa forsker Arne Søråas ved Oslo universitetssykehus til NRK.

Nå tyder altså en ny svensk studie på at dette er tilfelle. Studien viser at de som var vaksinert mot covid-19, hadde betydelig lavere risiko for å bli rammet av long covid.

Studien inkluderer alle registrerte tilfeller av voksne som fikk covid-19 for første gang mellom desember 2020 og februar 2022 i de to største regionene i Sverige, Stockholm og Västra Götaland.

Studien inkluderer over en halv million personer.

Litt over halvparten hadde tatt en eller flere vaksinedoser før de fikk covid. Resten var uvaksinerte da de fikk sin første infeksjon.

Da forskerne undersøkte long covid i de to gruppene, så de klare forskjeller.

I den vaksinerte gruppen fikk 0,4 prosent en long covid-diagnose i oppfølgingsperioden. Blant de uvaksinerte var andelen 1,4 prosent.

De svenske forskerne fant også ut at risikoen hang sammen med antall vaksinedoser.

Jo flere doser, jo lavere er risikoen, ifølge studien.

– Videre studier bør vurdere om tilleggsvaksinasjoner gir tilsvarende økende beskyttelse over tid mot long covid som eventuelle komplikasjoner etter covid-infeksjon, sier forsker Fredrik Nyberg ved Gøteborgs universitet i en pressemelding.

Forskerne så ingen signifikante forskjeller mellom ulike vaksiner mot covid-19.

Ifølge NHI får opptil 20 prosent av dem som har vært syke med korona, long covid. De har fremdeles symptomer 12 uker etter at de var syke, noe som også omtales som senfølger av covid-19.

De vanligste er utmattelse, pustevansker, endringer i smaks- og luktesans, søvnproblemer, hjernetåke, hjertebank og problemer med å være i oppreist stilling.

KILDE:

1. Lisa Lundberg-Morris m.fl: Covid-19 vaccine effectiveness against post-covid-19 condition among 589 722 individuals in Sweden: population based cohort study. BMJ. November 2023.

NTF er blitt medlem av Rådet for psykisk helse

23. november ble Den norske tannlegeforening (NTF) opptatt som nytt medlem i Rådet for psykisk helse.

NTF begrunnet sitt ønske om medlemskap med at de ønsker å vise hvordan munnhelsen henger sammen med resten av kroppen, også vår psykiske helse, og vil fronte sin kunnskap gjennom å være en del av vår paraply, skriver Rådet for psykisk helse.

–Vi vil bli medlem av Rådet for psykisk helse for å få frem sammenhengen mellom munnhelse og psykisk helse, og tenker at vi må få frem tannhelserettighetene til

sårbare grupper slik at de kan få dem bedre innfridd. Det ligger så mye i et smil, sa presidenten i NTF Heming Olsen-Bergem i sitt innlegg til årsmøtet i Rådet for psykisk helse.

–Vi er glade for at NTF nå er nye medlemmer hos oss, og ønsker dem velkommen som ny medlemsorganisasjon. Vi gleder oss til å utveksle kunnskap om hvordan munnhelse og tannhelse henger sammen, og til å videreutvikle det gode samarbeidet vi allerede har hatt gleden av gjennom andre prosjekter, sier generalsekretær i Rådet for psykisk helse Tove Gundersen.

Til sammen er det nå 34 medlemsorganisasjoner i Rådet for psykisk helse, som er en frittstående paraplyorganisasjon som skal være en pådriver for god psykisk helse. Rådet skal styrke, støtte og bidra til forebygging, forskning, opplysning, kvalitetsutvikling, medvirkning og inkludering. Rådet jobber for et samfunn som bidrar til god psykisk helse for alle.

Barn med cøliaki får dårligere tenner av melk

Foto: Mhaela Marthinussen

Forskere i Bergen har funnet en klar sammenheng mellom melk og emaljeskader hos barn. – Overraskende, sier lederen i Cøliakiforeningens fagråd til nrk.no.

Ett av tre norske barn har emaljeskader. Dessuten har opptil 50 prosent av barn med cøliaki problemer med dette, noe som medfører dårligere tannhelse.

Men dette skyldes ikke at foreldre er dårlige med tannpussen.

Nå kan forskere ved Haukeland universitetssjukehus og Universitetet i Bergen for første gang slå fast at emaljeskader skyldes en autoimmun reaksjon.